

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 107/2006(2))

ΠΑΡΑΠΟΝΟ/ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ «Ο ΛΟΓΟΣ»

Ημερομηνία Απόφασης: 15 Οκτωβρίου, 2007

Ενώπιον: κ.κ. Νίκου Παπαϊωάννου, Προέδρου, Ανδρέα Ιωάννου, Αντιπροέδρου, Μαίρης Κουτσελίνη, Μαρίας Δωρίτη, Ανδρέα Κωνσταντινίδη και Άλεξ Ευθυβούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του σταθμού πιθανές παραβάσεις των **Κανονισμών 26(γ), 26(ε) και 34(3)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (κ.Δ.Π.10/2000).

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν τα ακόλουθα:

Κανονισμός 26(γ): «Στις ψυχαγωγικές εκπομπές απαγορεύονται οι εκπομπές που αποσκοπούν ή έχουν ως αποτέλεσμα την ενθάρρυνση, πρόκληση ή προτροπή αντικοινωνικής συμπεριφοράς που περιέχει την εκτέλεση βίαιων εγκλημάτων»

Κανονισμός 26(ε): «Στις ψυχαγωγικές εκπομπές απαγορεύονται οι σκηνές βίας ή η άσκηση βίας γενικά με θύματα ανηλίκους»

Κανονισμός 34(3): «Τα εγκλήματα, η τρομοκρατία, η βία και άλλες βάνανυες και απάνθρωπες πράξεις δεν επιτρέπεται να εξυμούνται ή να προβάλλονται επιδοκιμαστικά»

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας **4.9.2006** έθεσε ενώπιον του σταθμού τις διερευνώμενες παραβάσεις για οποιεσδήποτε εξηγήσεις και / ή παραστάσεις σε δεκατέσσερις (14) μέρες από τη λήψη της εν λόγω επιστολής και κάλεσε τους εκπροσώπους του σταθμού όπως δηλώσουν κατά πόσο επιθυμούν να παρευρεθούν κατά την εξέταση της υπόθεσης.

Στην προαναφερθείσα επιστολή τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δε ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα είναι υποχρεωμένη να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντηση του σταθμού.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις, οι οποίες τέθηκαν ενώπιον του σταθμού, εκτίθενται στα πιο κάτω υποστοιχεία 1 – 3:

1. Στις **12.12.2005**, μεταξύ των ωρών **00:00-03:00**, μεταδόθηκε η κινηματογραφική ταινία «**The contenders**», η οποία είχε ως αποτέλεσμα την ενθάρρυνση, πρόκληση ή προτροπή αντικοινωνικής συμπεριφοράς που περιείχε την εκτέλεση βίαιων εγκλημάτων, κατά παράβαση του κανονισμού **26(γ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα, η εν λόγω εκπομπή παρουσίαζε ένα υποτιθέμενο reality show στην Αμερική, στο οποίο οι παίκτες επιλέγονταν με κλήρωση και είχαν στόχο στο παιχνίδι να

σκοτώσει ο ένας τον άλλο. Στα πλαίσια της εκπομπής παρουσιάστηκαν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- Η πρώτη παίκτρια, η οποία είναι **μια έγκυος γυναίκα, εμφανίζεται να μπαίνει σ' ένα κατάστημα και να πυροβολεί εν ψυχρώ ένα άντρα ο οποίος σωριάζεται στο έδαφος**. Αμέσως μετά, η παίκτρια σκύβει πάνω από το πτώμα και του παίρνει το πιστόλι από τη τσέπη του σακακιού του. Μιλώντας στη κάμερα η παίκτρια αναφέρει τα ακόλουθα: «...για το μωρό μου θα έκανα τα πάντα». Η σκηνή της δολοφονίας μεταδίδεται σε επανάληψη.
- Αφηγητής: «Με 10 φόνους σε 2 επεισόδια είναι ασυγκράτητη. Ένα μήνα πριν γεννήσει το παιδί της, 5 ζωές στέκονται εμπόδιο στην ελευθερία της...η Ντόν Λαγκάρντο, μητέρα, ηρωίδα, διεκδικήτρια»
- «Όσα θα δείτε είναι αληθινά. **Οι άνθρωποι, ο κίνδυνος. Παλεύουν για τη ζωή τους στους διεκδικητές**»
- Ο έκτος παίκτης **ζητά από τους εκπρόσωπους του παιγνιδιού που μπήκαν στο σπίτι του, να του δώσουν το πιστόλι και μόλις το παίρνει στα χέρια του το βάζει στο κεφάλι του για να αυτοκτονήσει**. Η γυναίκα του φωνάζει και τον αποτρέπει απομακρύνοντας το όπλο από τα χέρια του.
- Η πρώτη παίκτρια μιλά στην κάμερα για τις πράξεις της αναφέροντας, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: «Κάνω ότι θα έκανε ο καθένας αν υπήρχε ένα παιδί. Πώς με είπαν στην εφημερίδα; “Αιμοδιψή μάνα;”». Ο αφηγητής αναφέρει: «Δεν θέλει να είναι ηρωίδα αλλά είναι άξια στη μάχη και οι στατιστικές της το αποδεικνύουν». Ακολούθως, **προβάλλονται πλάνα από την παίκτρια να αρπάζει μια κοπέλα από πίσω και να της κόβει το λαιμό με μαχαίρι**.

- Η πρώτη παίκτρια μιλά στην κάμερα για τις επικρίσεις που δέχεται και αναφέρει: «Σκέφτεσαι όπως στον πόλεμο. Σκοτώνεις ή σε σκοτώνουν. Κανείς μας δεν έχει επιλογή». Ακολουθώντας προβάλλονται πλάνα από την παίκτρια να караδοκεί στο αυτοκίνητο του επόμενου της θύματος και μόλις **η οδηγός μπαίνει στο αυτοκίνητο, την αρπάζει από πίσω και την πνίγει.**
- Παίκτης: «Τι μπορώ να πω; Η ζωή είναι άδικη; Πριν 6 μήνες ήμουν εργάτης αφαίρεσης αμιάντου. Μπορώ να θρέψω τρία παιδιά με το επίδομα ανεργίας; Αφήστε την υποθήκη. Πρέπει να φάμε. Και μετά με διάλεξαν. Δεν περίμενα να γίνει αυτό και δεν είχα προετοιμαστεί. Η εκπαίδευση και η πειθαρχία θα βοηθήσουν να τα καταφέρω...είμαι σε πολύ καλή φόρμα και μπορώ να τα βγάλω πέρα»
- Η 18χρονη παίκτρια επιδεικνύει τα όπλα της αναφέροντας μεταξύ άλλων: «Έχω ένα ημιαυτόματο περίστροφο 9 χιλιοστών, ένα ημιαυτόματο των 0,223, μια ημιαυτόματη караμπίνα και μια караμπίνα με 12άρια φυσίγγια. **Κι ο μπαμπάς μου έδωσε ένα μαχαίρι μάχης....ο φίλος μου, ο Νείθαν, πλήρωσε τα μισά για το αλεξίσφαιρο γιλέκο. Λέει ότι είναι το καλύτερο. Εκείνος το διάλεξε. Αυτό δείχνει πόσο με σκέφτεται και πόσο νοιάζεται για μένα»**
- Η δεκαοκτάχρονη παίκτρια είναι στο πισινό κάθισμα του αυτοκινήτου με το όπλο στο χέρι και οι γονείς της που βρίσκονται στα μπροστινά καθίσματα την οδηγούν στο άτομο που θα δολοφονήσει. Καθοδόν η παίκτρια διηγείται στο φακό τη σχέση της με τους γονείς της ενώ ταυτόχρονα προβάλλονται αποσπάσματα από το διάλογο της με αυτούς:

Οι γονείς μου είναι υπερπροστατευτικοί

- Μητέρα: Έχεις τα όπλα σου;

Ανησυχούν για μένα. Ενθουσιάζονται με οτιδήποτε κάνω αλλά μερικές φορές αυτό έχει ως αποτέλεσμα να με πιέζουν πολύ.

- Πατέρας: Τι θα κάνεις;
- Παίκτρια (φωνάζοντας): Θα πάω να τινάξω στον αέρα τα μυαλά του κωλόγερου.
- Πατέρας: Και ποιοι θα σε περιμένουν;
- Παίκτρια: Εσείς.

Ο πατέρας μου θα ήθελε να πω ότι θα νικήσω. Και θα νικήσω.

- Παίκτρια: Θα με φιλήσεις για αντίο;
 - Μητέρα: Κανείς δε θα πάει πουθενά, να λείπει ο αποχαιρετισμός.
 - Παίκτρια: Για καλή τύχη;
 - Πατέρας: Είναι παιχνιδάκι. Μπαίνεις και τον σκοτώνεις. Είσαι έτοιμη.
 - Παίκτρια: Είμαι έτοιμη.
 - Πατέρας και μητέρα μαζί (φωνάζοντας ενθαρρυντικά): Εμπρός, εμπρός, εμπρός, εμπρός...
- Παίκτρια (οδηγώντας προς το επόμενο της θύμα): Μερικές φορές είσαι τόσο θυμωμένος και μπερδεμένος που το μόνο που θες είναι να σκοτώσεις κάποιον. Λες και μόνο έτσι θα νιώσεις πάλι ασφαλής. Πρέπει να το κάνω, πρέπει να το φροντίσω.
 - Η δεκαοκτάχρονη παίκτρια, μετά την απόπειρα δολοφονίας που έκανε, επιστρέφει στο αυτοκίνητο όπου την περιμένουν οι δικοί της και έχουν τον ακόλουθο διάλογο:
 - Πατέρας: Τον σκότωσες;
 - Μητέρα: Αιμορραγείς
 - Πατέρας: Τον σκότωσες;

- Μητέρα: (φροντίζοντας την πληγή της κόρης της) Πίεσε το. Μπομπ, αιμορραγεί.
- Πατέρας: Δεν τον σκότωσες. Πού είναι το όπλο σου; Το παράτησες;
- Μητέρα: Ποιος νοιάζεται για το όπλο!
- Πατέρας: Πάρε των 9 χιλιοστών και σκότωσε τον κωλόγερο.
- Μητέρα: Άφησε την ήσυχη.
- Πατέρας: Μην τα βάζεις μαζί μου
- Παίκτηρια: Μην με κάνεις να πάω πίσω.
- Πατέρας: Θα μ' ακούσεις. Θα γυρίσεις πίσω. Μην φοβάσαι και μην είσαι χέστρα.
- Παίκτηρια: Γιατί μου το κάνεις αυτό; Σε μισώ! Σας μισώ και τους δυο!

2. Στις **12.12.2005**, μεταξύ των ωρών **00:00-03:00**, μεταδόθηκε η κινηματογραφική ταινία «**The contenders**», η οποία περιείχε σκηνές βίας ή/ και άσκησης βίας με **θύματα ανήλικο**, κατά παράβαση του **κανονισμού 26(ε)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα, η εν λόγω εκπομπή παρουσίαζε ένα υποτιθέμενο reality show στην Αμερική, στο οποίο οι παίκτες επιλέγονταν με κλήρωση και είχαν ως στόχο να σκοτώσει ο ένας τον άλλο προκειμένου να κερδίσουν στο παιχνίδι. Στα πλαίσια της εκπομπής παρουσιάστηκε, μεταξύ άλλων, η ακόλουθη σκηνή:

Μια από τις παίκτριες βρίσκεται έξω από το σπίτι του συμπαίκτη της για να τον σκοτώσει και του φωνάζει: «Βγες έξω παλιοχέστη»

Την παίκτρια βλέπει μέσα από το παράθυρο του σπιτιού του το υποψήφιο θύμα ο οποίος κρατά το μωρό στην αγκαλιά του ενώ η γυναίκα του τον απειλεί με μαχαίρι και έχουν τον εξής μεταξύ τους διάλογο:

Γυναίκα παίκτη: «Δώσε μου το μωρό και άσε μας να φύγουμε. Μην με αναγκάσεις να το κάνω»

Παίκτης: «Δεν θα πάρεις τα παιδιά μου»

Γυναίκα παίκτη: «Δεν τα έχεις υιοθετήσει»

Παίκτης: «Η Αλέξις είναι κόρη μου»

Γυναίκα παίκτη: «Όχι, δεν είναι»

Παίκτης: «Τι θες να πεις»

Έξω από το σπίτι, η παίκτρια ετοιμάζει το όπλο της και του φωνάζει: «Βγες έξω Τόνυ και πολέμα σαν άντρας»

Ο άντρας μπαίνει κρυφά στο αυτοκίνητο και φεύγει με το παιδί του ενώ παρακολουθούμε την πορεία του αυτοκινήτου και ακούμε την εξής περιγραφή από τον αφηγητή:

Κάποιος το έβαλε στα πόδια. Και κρατάει ομήρους. Ο Τόνι Ρέιλυ απήγαγε το παιδί του στις 4 μ.μ. για να ξεφύγει απ' τη Ντον. Παραβαίνει τους κανονισμούς. Πρέπει να τον σταματήσουν. Μετά από μισή ώρα κυνηγητού δε φαίνεται να σταματάει. Θα τον σταματήσουν πυροβολώντας στα λάστιχα.

Όταν πυροβολούν τον παίκτη, αναγκάζεται να σταματήσει και βγαίνει έξω από το αυτοκίνητο κρατώντας στην αγκαλιά του το μωρό και ένα μαχαίρι.

Ο αφηγητής αναφέρει: «Ο Ρέιλυ απελεί το παιδί με μαχαίρι...είναι απελπισμένος και δεν θ' αφήσει τον όμηρο του». Ένας άντρας από το συνεργείο του αρπάζει το μωρό και ο παίκτης τρέχει να διαφύγει. Η σκηνή προβάλλεται σε επανάληψη.

3. Στις **12.12.2005**, μεταξύ των ωρών **00:00-03:00**, μεταδόθηκε η κινηματογραφική ταινία «**The contenders**», η οποία περιείχε **εγκλήματα, βία και άλλες βάνουσες και**

απάνθρωπες πράξεις οι οποίες προβλήθηκαν επιδοκιμαστικά, κατά παράβαση του κανονισμού 34(3) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

Με επιστολή του ημερομηνίας **13.9.2006**, ο Δικηγόρος του σταθμού κ. Άρης Χατζηπαναγιώτου ανέφερε, κατά λέξη, τα ακόλουθα:

Η υπό εξέταση υπόθεση αφορά τη μετάδοση από το σταθμό των πελατών μας της ξένης κινηματογραφικής ταινίας «The contenders» στις 12.12.2005 και μεταξύ των ωρών 00:00 – 03:00.

Η εν λόγω ταινία προβλήθηκε από το σταθμό των πελατών μας με το προειδοποιητικό σήμα (18), ήτοι ως πρόγραμμα ακατάλληλο για άτομα κάτω των δεκαοκτώ ετών και σε μεταμεσονύκτια ώρα, πολύ μετά το πέρας της οικογενειακής ζώνης, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

Είναι σαφές ότι η συγκεκριμένη ταινία απευθυνόταν μόνο σε ενήλικους τηλεθεατές και θεωρούμε ότι ο σταθμός των πελατών μας, είχε πάρει όλα τα δέοντα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει ότι οι τηλεθεατές του ήταν ενήμεροι για το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούσαν.

Ο λόγος που η επίδικη κινηματογραφική ταινία έτυχε της σήμανσης (18) ήταν ακριβώς το γεγονός ότι πράγματι περιείχε σκηνές που ήταν ακατάλληλες για ανηλίκους. Όμως δεν πρέπει να διαλανθάνει της προσοχής μας ότι η προβολή τέτοιων ταινιών, που είναι κατάλληλες μόνο για ενήλικες, επιτρέπεται από τη σχετική νομοθεσία με σαφήνεια.

Είναι η θέση μας ότι ο λόγος που η νομοθεσία επιτρέπει την προβολή τέτοιων προγραμμάτων, είναι ότι το ενήλικο κοινό αφενός θεωρείται ικανό να επιλέξει τα προγράμματα που παρακολουθεί, ανάλογα με την προσωπική του αισθητική και τα ενδιαφέροντα του και αφετέρου ότι κανένα κίνδυνο δεν διατρέχει αν εν γνώσει του και αυτοβούλως παρακολουθήσει ένα πρόγραμμα που περιέχει σκηνές βίας ή σκηνές σεξουαλικού περιεχομένου ή εν γένει σκηνές που το καθιστούν ακατάλληλο για ανηλίκους.

Το γεγονός ότι ένας ή δύο μεμονωμένοι τηλεθεατές, ενέκριναν για προσωπικούς τους λόγους, ότι ήταν σκόπιμο να προβούν σε παράπονα στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης, αναφορικά με ένα πρόγραμμα το οποίο οι ίδιοι επέλεξαν να παρακολουθήσουν, όντας πλήρως ενήμεροι για το περιεχόμενο του, θεωρούμε ότι δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη σε βάρος του σταθμού των πελατών μας από την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης. Άλλωστε η Αρχή έχει εξουσία, αλλά όχι υποχρέωση να εξετάζει παράπονα του κοινού που υποβάλλονται σε αυτήν και, με κάθε ταπεινότητα, εισηγούμαστε ότι θα ήταν χρήσιμο να προβαίνει η ίδια σε αξιολόγηση τους, πριν αποφασίσει τη διερεύνηση τους.

Είναι προφανές, από τα όσα αναφέρονται στην επιστολή της Αρχής ημερομ.4.9.06, η υπερβολή στο παράπονο του τηλεθεατή που προέβη στην σχετική καταγγελία προς την Αρχή, αφού μεταξύ άλλων αναφέρεται ότι «παρουσιάστηκε μια οικογένεια να προτρέπει το ανήλικο παιδί της να σκοτώσει ένα άνθρωπο», σκηνή που, όπως φαίνεται και από τον Πίνακα Α' που επισυνάπτεται στην επιστολή της Αρχής, ουδέποτε προβλήθηκε.

Αναφορικά δε με το περιεχόμενο της ταινίας η θέση των πελατών μας είναι ότι κάθε άλλο παρά είχε ως αποτέλεσμα την ενθάρρυνση, πρόκληση ή προτροπή αντικοινωνικής συμπεριφοράς και σε καμία περίπτωση δεν προβάλλονται στην ταινία εγκλήματα ή βία με τρόπο επιδοκιμαστικό, όπως αναφέρουν οι σχετικές διερευνούμενες από την Αρχή πιθανές παραβάσεις.

Στην κινηματογραφική ταινία «The contenders», οι ηθοποιοί παίζουν το ρόλο παικτών σε ένα υποτιθέμενο reality show στην Αμερική, οι οποίοι σύμφωνα πάντα με την υπόθεση της ταινίας, επιλέγονται τυχαία και στόχο έχουν την αλληλοεξόντωση ώσπου να απομείνει ο ένας, ο νικητής.

Πρόκειται για μια ευρηματική ταινία, η οποία σκοπό έχει να καυτηριάσει όλα τα reality shows που έχουν κατακλύσει την τηλεόραση και να δώσει με μένα «οργουελικό» τρόπο την εικόνα που μπορούν πιθανώς αυτά τα παιχνίδια σ' ένα απώτερο μέλλον, όταν οι παίκτες θα φθάνουν στο σημείο να σκοτώνουν ο ένας τον άλλο για να κερδίσουν ορισμένα χρήματα.

Είναι λοιπόν σαφές ότι μόνος στόχος της ταινίας ήταν να κριτικάρει με ένα τρόπο ιδιαίτερα έντονο τέτοιου τύπου παιχνίδια, προβάλλοντας με υπερβολικό τρόπο, το τι είναι διατεθειμένοι ορισμένοι άνθρωποι να κάνουν προκειμένου να κερδίσουν χρήματα ή να εμφανιστούν στην τηλεόραση.

Δηλαδή η ταινία στοχεύει με τον τρόπο αυτό να στείλει μηνύματα αποφυγής τέτοιων συμπεριφορών και όχι μηνύματα προς μίμηση. Ίσως οι τηλεθεατές που προέβησαν σε καταγγελία να μην είχαν αντιληφθεί το επιδιωκόμενο από την ταινία μήνυμα.

Σημειώνουμε περαιτέρω ότι η εν λόγω ταινία συμμετείχε στα Διεθνή Κινηματογραφικά Φεστιβάλ του Βερολίνου και του Sundance, όπου και απέσπασε πολύ καλές κριτικές, ιδιαίτερα για το ευρηματικό της σενάριο και την πρωτοτυπία της.

Ενόψει των ανωτέρω εισηγούμαστε ότι δεν στοιχειοθετείται σε βάρος του σταθμού των πελατών μας οποιαδήποτε παράβαση στην υπό εξέταση υπόθεση και πιστεύουμε ότι δεν υπάρχει περαιτέρω θέμα προς διερεύνηση.

Ο σταθμός δεν εξέφρασε οποιαδήποτε επιθυμία για να παραστεί κατά την εκδίκαση της

υπόθεσης.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιον μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του Δικηγόρου του σταθμού και έχουμε παρακολουθήσει με ιδιαίτερη προσοχή τη βιντεοταινία με την εν λόγω ταινία και κρίνουμε ότι:

Η κινηματογραφική ταινία «**The contenders**» που μεταδόθηκε από το σταθμό στις **12.12.2005**, μεταξύ των ωρών **00:00 – 03:00**:

- **Είχε ως αποτέλεσμα την ενθάρρυνση, πρόκληση ή προτροπή αντικοινωνικής συμπεριφοράς που περιείχε την εκτέλεση βίαιων εγκλημάτων, κατά παράβαση του κανονισμού 26(γ) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο 1).**
- **Περιείχε σκηνές βίας ή/ και άσκησης βίας με θύμα ανήλικο, κατά παράβαση του κανονισμού 26(ε) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο 2).**
- **Περιείχε εγκλήματα, βία και άλλες βάνανυες και απάνθρωπες πράξεις οι οποίες προβλήθηκαν επιδοκιμαστικά, κατά παράβαση του κανονισμού 34(3) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο 3).**

Αναφορικά με τις θέσεις του σταθμού, όπως τέθηκαν από τον Δικηγόρο του σταθμού στην επιστολή του ημερομ. **13.9.2006**, η Αρχή παρατηρεί τα ακόλουθα:

Σε ό, τι αφορά στη θέση του σταθμού ότι η κατάταξη της ταινίας ως ακατάλληλη για άτομα κάτω των δεκαοκτώ ετών και η προβολή της σε μεταμεσονύκτια ώρα καθιστούν σαφές ότι η συγκεκριμένη ταινία απευθυνόταν μόνο σε ενήλικους τηλεθεατές και ότι ο σταθμός είχε πάρει όλα τα δέοντα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει ότι οι τηλεθεατές του ήταν ενήμεροι για το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούσαν, η Αρχή έχει να παρατηρήσει ότι στην παρούσα υπόθεση δεν εξετάζεται κατά πόσο η εν λόγω ταινία ήταν κατάλληλη ή όχι για ανήλικους, ούτε και αμφισβητείται το γεγονός ότι με τη συγκεκριμένη σήμανση και ώρα μετάδοσης της ο σταθμός μερίμνησε ώστε να μην την παρακολουθήσουν ανήλικα άτομα. Ωστόσο, αυτό που διερευνάται στην παρούσα υπόθεση είναι το περιεχόμενο της υπό αναφορά ταινίας και τα μηνύματα που μετέφερε στους τηλεθεατές, έστω και αν αυτοί ήταν ενήλικες. Όπως αναφέρεται και αναλυτικότερα στον Πίνακα Α' ημερομ. 30.5.2006, οι διερευνώμενες παραβάσεις αφορούν συγκεκριμένα στα πιο κάτω:

(α) Στο θέμα της προβολής μηνυμάτων ενθάρρυνσης, πρόκλησης ή προτροπής αντικοινωνικής συμπεριφοράς μέσω της εκτέλεσης βίαιων εγκλημάτων, αφού σύμφωνα με το σενάριο της ταινίας, οι πρωταγωνιστές πρέπει να σκοτώσουν τους συμπαίκτες τους προκειμένου να σώσουν τον εαυτό τους και να κερδίσουν το παιχνίδι.

(β) Στην παρουσίαση άσκησης βίας σε ανήλικο, όπως για παράδειγμα τη σκηνή όπου ένα παιδί κρατείται όμηρος από τον πατέρα του, ο οποίος και απειλεί να τον σκοτώσει.

(γ) Στην επιδοκιμαστική προβολή εγκλημάτων, βίας και άλλων βάνουσων και απάνθρωπων πράξεων, όπως, για παράδειγμα, οι ακόλουθες σκηνές:

- Η σκηνή που παρουσιάζει μια έγκυο να πυροβολεί εν ψυχρώ ένα από τα θύματα της και δικαιολογώντας την πράξη της να λέει στην κάμερα: *για το μωρό μου θα έκανα τα πάντα*

- Η σκηνή που παρουσιάζει τους γονείς μιας νεαρής παίκτριας να την οδηγούν στο επόμενο της θύμα και την ενθαρρύνουν να τον σκοτώσει λέγοντας της, μεταξύ άλλων: *είναι παιχνιδάκι, μπαίνεις και τον σκοτώνεις, είσαι έτοιμη, εμπρός και σκότωσε τον κωλόγερο*

Αναφορικά με τη θέση του σταθμού ότι η προβολή τέτοιων ταινιών, που είναι κατάλληλες μόνο για ενήλικες, επιτρέπεται από τη σχετική νομοθεσία με σαφήνεια και ότι το ενήλικο τηλεοπτικό κοινό αφενός θεωρείται ικανό να επιλέξει τα προγράμματα που παρακολουθεί... και αφετέρου... κανένα κίνδυνο δεν διατρέχει, η Αρχή επαναλαμβάνει τις προαναφερθείσες της θέσεις και επισύρει την προσοχή του σταθμού στο γεγονός ότι ο Νομοθέτης απαγόρευσε με σαφείς πρόνοιες την προβολή μηνυμάτων ενθάρρυνσης, πρόκλησης ή προτροπής αντικοινωνικής συμπεριφοράς μέσω της εκτέλεσης βίαιων εγκλημάτων, την παρουσίαση άσκησης βίας σε ανήλικους και την επιδοκιμαστική προβολή εγκλημάτων, βίας και άλλων βάνουσων και απάνθρωπων πράξεων, προκειμένου να διασφαλίσει την προστασία όλου του τηλεοπτικού κοινού και όχι μόνο του ανήλικου.

Σε ό, τι αφορά στη θέση του σταθμού ότι η Αρχή έχει εξουσία αλλά όχι υποχρέωση να εξετάζει παράπονα του κοινού που υποβάλλονται σε αυτήν και... θα ήταν χρήσιμο να προβαίνει η ίδια σε αξιολόγηση τους πριν αποφασίσει τη διερεύνηση τους, η Αρχή διευκρινίζει ότι η Νομοθεσία ορίζει τη διαδικασία που ακολουθείται για τη διερεύνηση παραπόνων/ καταγγελιών και καθορίζει τα συγκεκριμένα στάδια της παρακολούθησης και εξέτασης των παραπόνων του κοινού.

Αναφορικά με τη θέση του σταθμού ότι υπήρξε υπερβολή στο παράπονο του τηλεθεατή και συγκεκριμένα, στην παρουσίαση μιας οικογένειας να προτρέπει το ανήλικο παιδί της να σκοτώσει ένα άνθρωπο, η Αρχή παρατηρεί ότι το εν λόγω απόσπασμα στο οποίο αναφέρεται ο Δικηγόρος του σταθμού, πάρθηκε από την ταινία και όπως καταγράφεται και στον Πίνακα Α' ημερομ. 30.5.2006, η σκηνή είχε ως ακολούθως:

- Η δεκαοκτάχρονη παίκτρια είναι στο πισινό κάθισμα του αυτοκινήτου με το όπλο στο χέρι και οι γονείς της που βρίσκονται στα μπροστινά καθίσματα την οδηγούν στο άτομο που θα δολοφονήσει. Καθοδόν η παίκτρια διηγείται στο φακό τη σχέση της με τους γονείς της ενώ ταυτόχρονα προβάλλονται αποσπάσματα από το διάλογο της με αυτούς:

Οι γονείς μου είναι υπερπροστατευτικοί

- Μητέρα: Έχεις τα όπλα σου;

Ανησυχούν για μένα. Ενθουσιάζονται με οτιδήποτε κάνω αλλά μερικές φορές αυτό έχει ως αποτέλεσμα να με πιέζουν πολύ.

- Πατέρας: Τι θα κάνεις;
- Παίκτρια (φωνάζοντας): Θα πάω να τινάξω στον αέρα τα μυαλά του κωλόγερου.
- Πατέρας: Και ποιοι θα σε περιμένουν;
- Παίκτρια: Εσείς.

Ο πατέρας μου θα ήθελε να πω ότι θα νικήσω. Και θα νικήσω.

- Παίκτρια: Θα με φιλήσεις για αντίο;
- Μητέρα: Κανείς δε θα πάει πουθενά, να λείπει ο αποχαιρετισμός.
- Παίκτρια: Για καλή τύχη;
- Πατέρας: Είναι παιχνιδάκι. Μπαίνεις και τον σκοτώνεις. Είσαι έτοιμη.
- Παίκτρια: Είμαι έτοιμη.
- Πατέρας και μητέρα μαζί (φωνάζοντας ενθαρρυντικά): Εμπρός, εμπρός, εμπρός, εμπρός...

- Παίκτρια (οδηγώντας προς το επόμενο της θύμα): Μερικές φορές είσαι τόσο θυμωμένος και μπερδεμένος που το μόνο που θες είναι να σκοτώσεις κάποιον. Λες και μόνο έτσι θα νιώσεις πάλι ασφαλής. Πρέπει να το κάνω, πρέπει να το φροντίσω.
- Η δεκαοκτάχρονη παίκτρια, μετά την απόπειρα δολοφονίας που έκανε, επιστρέφει στο αυτοκίνητο όπου την περιμένουν οι δικοί της και έχουν τον ακόλουθο διάλογο:
 - Πατέρας: Τον σκότωσες;
 - Μητέρα: Αιμορραγείς
 - Πατέρας: Τον σκότωσες;
 - Μητέρα: (φροντίζοντας την πληγή της κόρης της) Πίεσε το. Μπομπ, αιμορραγεί.
 - Πατέρας: Δεν τον σκότωσες. Πού είναι το όπλο σου; Το παράτησες;
 - Μητέρα: Ποιος νοιάζεται για το όπλο!
 - Πατέρας: Πάρε των 9 χιλιοστών και σκότωσε τον κωλόγερο.
 - Μητέρα: Άφησε την ήσυχη.
 - Πατέρας: Μην τα βάζεις μαζί μου
 - Παίκτρια: Μην με κάνεις να πάω πίσω.
 - Πατέρας: Θα μ' ακούσεις. Θα γυρίσεις πίσω. Μην φοβάσαι και μην είσαι χέστρα.
 - Παίκτρια: Γιατί μου το κάνεις αυτό; Σε μισώ! Σας μισώ και τους δυο!

Όπως διαφαίνεται από τα πιο πάνω και από το σενάριο της ταινίας γενικότερα, μοναδικός στόχος κάθε παίκτη στο υποτιθέμενο παιχνίδι είναι να σκοτώσει τους συμπαίκτες του, ανεξαρτήτως του τι αυτό προϋποθέτει ή συνεπάγεται. Στο πιο πάνω απόσπασμα, η ανήλικη παίκτρια ετοιμάζεται να σκοτώσει τους συμπαίκτες της και αυτοί που την οδηγούν στο χώρο του εγκλήματος και ενθαρρύνουν την πράξη της είναι οι ίδιοι της οι γονείς. Όταν η ίδια δειλιάζει απέναντι στο θύμα, οι γονείς της την προκαλούν με

διάφορα επίθετα, προκειμένου να την εξαγριώσουν και να την αναγκάσουν να ξαναβρεί το «κουράγιο» και την «ψυχραιμία» να εκπληρώσει το στόχο της, δηλαδή να δολοφονήσει τους συμπαίκτες της.

Σε ό, τι αφορά στη θέση του σταθμού ότι *το περιεχόμενο της ταινίας ... κάθε άλλο παρά είχε ως αποτέλεσμα την ενθάρρυνση, πρόκληση ή προτροπή αντικοινωνικής συμπεριφοράς και ότι δεν προβάλλονται στην ταινία εγκλήματα ή βία με τρόπο επιδοκιμαστικό*, η Αρχή εξηγεί πιο πάνω και στον Πίνακα Α' τους λόγους για τους οποίους το σενάριο της ταινίας και τα συγκεκριμένα αποσπάσματα που εξετάζονται, μεταφέρουν το μήνυμα ότι η δολοφονία είναι ο μόνος τρόπος επιβίωσης στο παιχνίδι και συνεπώς, είναι δικαιολογημένη πράξη η οποία επιδοκιμάζεται από το κοινό.

Αναφορικά με τη θέση του σταθμού ότι *πρόκειται για μια ευρηματική ταινία, η οποία σκοπό έχει να καυτηριάσει όλα τα reality shows που έχουν κατακλύσει την τηλεόραση*, η Αρχή παρατηρεί ότι στην παρούσα υπόθεση δεν εξετάζεται η ευρηματικότητα της εν λόγω ταινίας αλλά τα μηνύματα που αυτή μεταδίδει και παρόλο που ο σταθμός ισχυρίζεται ότι *η ταινία στοχεύει με τον τρόπο αυτό να στείλει μηνύματα αποφυγής τέτοιων συμπεριφορών και όχι μηνύματα προς μίμηση*, η Αρχή διαφωνεί με το σταθμό και κρίνει ότι τα μηνύματα της συγκεκριμένης ταινίας ήταν αμφιλεγόμενα.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις του **Κανονισμού 26(γ) (υποστοιχείο 1)**, του **Κανονισμού 26(ε) (υποστοιχείο 2)** και του **Κανονισμού 34(3) (υποστοιχείο 3)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)**, έχει δώσει στο σταθμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στο σταθμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση της παράβασης για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί τον σταθμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από την λήψη της παρούσας. Σε αντίθετη περίπτωση, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'N. Papaioannou', with a long horizontal flourish above it.

(ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Μ.Γ.

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 107/2006(2))

ΠΑΡΑΠΟΝΟ / ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ «Ο ΛΟΓΟΣ» (ΜΕΓΑ)

Ημερομηνία Απόφασης: 19 Νοεμβρίου, 2008

Ενώπιον: κ.κ. Νίκου Παπαϊωάννου, Προέδρου, Ανδρέα Ιωάννου, Αντιπροέδρου, Αντρου Μιχαηλίδη, Μαίρης Κουτσελίνη, Μαρίας Δωρίτη, Ανδρέα Κωνσταντινίδη και Άλεξ Ευθυβούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **15 Οκτωβρίου 2007**, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχουν παραβάσεις των κανονισμών **26(γ)**, **26(ε)** και **34(3)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

26(γ): «Στις ψυχαγωγικές εκπομπές απαγορεύονται οι εκπομπές που αποσκοπούν ή έχουν ως αποτέλεσμα την ενθάρρυνση, πρόκληση ή προτροπή αντικοινωνικής συμπεριφοράς που περιέχει την εκτέλεση βίαιων εγκλημάτων».

26(ε): «Στις ψυχαγωγικές εκπομπές απαγορεύονται οι σκηνές βίας ή η άσκηση βίας γενικά με θύματα ανηλίκους».

34(3): «Τα εγκλήματα, η τρομοκρατία, η βία και άλλες βάνανυες και απάνθρωπες πράξεις δεν επιτρέπεται να εξυμνούνται ή να προβάλλονται επιδοκιμαστικά».

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ), είχε δώσει στο σταθμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορούσε να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στο σταθμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομηνίας **17.3.2008** κάλεσε τον σταθμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις εισηγήσεις και απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από τη λήψη της επιστολής. Τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δεν ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

Με επιστολή του ημερομ. **27.3.2008**, ο Δικηγόρος του σταθμού

κ.

Χατζηπαναγιώτου ανέφερε τα ακόλουθα:

Στο στάδιο αυτό της διαδικασίας και πριν την απόφαση της Αρχής για πιθανή επιβολή κυρώσεων σε βάρος του σταθμού των πελατών μας, υποβάλλουμε την παράκληση όπως

συμπληρωματικά των όσων έχουμε εκθέσει με την επιστολή μας ημερομηνίας 19 Σεπτεμβρίου 2006, λάβετε υπόψη προς επιμέτρηση του είδους της κύρωσης που τυχόν θα επιβληθεί στο σταθμό και τις πιο κάτω επισημάνσεις μας.

α) Η κινηματογραφική ταινία “ *The Contenders* ”, είναι κατάλληλη μόνο για ενήλικες, γι’ αυτό και μεταδόθηκε μετά τα μεσάνυκτα της 12^{ης} /12/2005.

β) Ο σταθμός των πελατών μας, παρά το γεγονός ότι η ταινία μεταδιδόταν μετά τα μεσάνυκτα, εντούτοις έλαβε όλα τα μέτρα για να πληροφορήσει τους τηλεθεατές ότι η ταινία ήταν κατάλληλη για άτομα άνω των 18 ετών και μόνο, γι’ αυτό και τοποθέτησε το προειδοποιητικό σήμα (18).

γ) Το γεγονός ότι η νομοθεσία επιτρέπει την προβολή ταινιών με τέτοιο περιεχόμενο, όπως η υπό κρίση, για ενήλικες, είναι επίσης σοβαρό θέμα που θα πρέπει να λάβει πολύ σοβαρά υπόψη η Αρχή.

δ) Δεν θα πρέπει να παραγνωριστεί και το γεγονός ότι, η ταινία αυτή είναι ουσιαστικά ένα παιχνίδι, που ο σεναριογράφος στοχεύει με αυτήν να καυστηριάσει το πλήθος των *reality show* που κατακλύζουν την τηλεόραση στην εποχή μας.

ε) Το ότι τέτοιου είδους ταινίες, λαμβάνοντας υπόψη και τον χρόνο που επιτρέπεται η προβολή τους αλλά και το προειδοποιητικό σήμα, εναπόκειται στην επιλογή του τηλεθεατή να αποφασίσει να την παρακολουθήσει ή όχι, έχουμε την ταπεινή άποψη ότι ευθύνη φέρει ο ίδιος ο τηλεθεατής ο οποίος αν και γνώριζε το περιεχόμενο της ταινίας που θα παρακολουθούσε, αποφάσισε να το πράξει.

Ως εκ τούτου, κατά την άποψη μας, δεν θα πρέπει το βάρος της ευθύνης να πέσει στο σταθμό των πελατών μας που προέβαλε την ταινία, αλλά στους υπό διαμαρτυρία απειροελάχιστους τηλεθεατές.

στ) Όπως και στην σελίδα 16 της απόφασης της Αρχής αναφέρεται, “τα μηνύματα της συγκεκριμένης ταινίας ήταν αμφιλεγόμενα”.

Παρά το γεγονός ότι οι διάφορες έγκυρες κριτικές της ταινίας, την χαρακτηρίζουν σαν μια ταινία που σκοπό έχει να καυτηριάσει τα διάφορα ριάλιτι παιχνίδια που κατακλύζουν τις τηλεοράσεις, σκοπό τον οποίο επιτυγχάνει η ταινία αυτή σύμφωνα πάντα με τους ειδικούς, εντούτοις και η κρίση της Αρχής ότι τα μηνύματα της συγκεκριμένης ταινίας ήταν αμφιλεγόμενα, πιστεύουμε ότι μας δίνει το δικαίωμα να ζητήσουμε από την Αρχή όπως θεωρήσει και τούτο σοβαρό ελαφρυντικό κατά την επιβολή της οποιασδήποτε κύρωσης.

Όπως συμβαίνει και στις ποινικές υποθέσεις, τα Δικαστήρια, για να καταδικάσουν κάποιον, θα πρέπει να καταλήξουν στην απόλυτη βεβαιότητα ότι ο κατηγορούμενος είναι πέραν πάσης αμφιβολίας ένοχος και σε καμία περίπτωση δεν καταδικάζεται όταν υπάρχει έστω και η παραμικρή αμφιβολία.

Ακριβώς και στην υπό εξέταση υπόθεση, θα πρέπει κατ’ αναλογία, κατά την άποψη μας, να κριθεί και ο σταθμός με το ίδιο τουλάχιστο σκεπτικό.

Για τους προαναφερόμενους λόγους που ενδεικτικά αναφέρουμε, εισηγούμαστε όπως η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης κατά την απόφαση της, εξαντλήσει το μέγιστο της επιείκειας της υπό τις περιστάσεις».

Λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη της όλα τα ενώπιον της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του σταθμού, για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, όπως έχουν εκφραστεί από τον Δικηγόρο του σταθμού, η Αρχή αποφασίζει να επιβάλει στο σταθμό κυρώσεις για τις παραβάσεις που έγιναν στις **12.12.2005** ως ακολούθως:

Για την παράβαση του **Κανονισμού 26(γ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο **1**), την κύρωση της **προειδοποίησης**.

Για την παράβαση του **Κανονισμού 26(ε)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο **2**), την κύρωση της **προειδοποίησης**.

Για την παράβαση του **Κανονισμού 34(3)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο **3**), την κύρωση της **προειδοποίησης**.

Η Αρχή καλεί το σταθμό να είναι πιο προσεκτικός στο μέλλον, καθώς στην περίπτωση που τυχόν θα υποπέσει σε παρόμοιας φύσεως παραβάσεις, δε θα επιδείξει την ίδια επιείκεια.

(ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου